

Pouke i poruke hadža

Hatib: dr. Fejsal ibn Džemil Gazavi

10. zul-hidže 1438. po Hidžri / 1. septembar 2017.

Hvala Allahu Koji je propisao ibadete, i učinio ih suštom mudročću i plemenitim ciljevima.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, Darovatelja, Blagodarnog, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, najsavršenije stvorenje i najbolji čovjek, neka je na njega Allahov blagoslov, na njegovu časnu porodicu i ashabe, nosioce najvećih vrlina i počasti.

Bojte se Allaha, Allahovi robovi! I znajte da hadž ima svoje uzvišene tajne, neizmjerne mudrosti i plemenite intencije. Uzvišeni Allah nijednu od pet temeljnih islamskih dužnosti nije propisao bez razloga, i nije bez razloga to što se muslimani okupljaju na jednom mjestu i u jednom vremenu radi obavljanja hadža. Ako bolje razmislimo o ovome, doći ćemo do jasnog zaključka da je cilj tog okupljanja jedinstvo muslimana i praktična demonstracija muslimanske solidarnosti.

O muslimani, hadž sadrži veličanstvene poruke i pouke, a jedna od najvažnijih je podsjećanje islamskog ummeta na najveću vjersku obavezu – ostvarenje tevhida, vjere u jednog Boga, i najuzvišeniji cilj – pokornost i predanost Njemu. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj hadžski odaziv Allahu, telbiju, utemeljio na tevidu: “Lebbejkallahumme lebbejke, lebbejke la šerike leke! – Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam. Odazivam Ti se, Ti nemaš druga, odazivam Ti se!”

Također, vjerovjesnici prije njega činili su telbiju i odazivali se Allahu tevidom, čistom i nepatvorenom vjerom. To nas uči da je obaveza svakog muslimana da ovo uzvišeno značenje primijeni u svom cjelokupnom životu, u svim njegovim segmentima: kada moli, da moli samo Allaha, kada traži pomoć, da traži samo od

Allaha, kada se zavjetuje, da se zavjetuje samo Allahu, kada prinosi žrtvu, da je prinosi samo u ime Allaha, da se oslanja samo na Allaha, i da pomoć i pobjedu traži samo od Allaha, s čvrstim ubjeđenjem da Allah, džellešanuhu, jedini upravlja kosmosom, da je On jedini Stvoritelj i Opskrbitelj, Onaj Koji život i smrt daje, Koji stvara i oživljava, Koji korist i štetu daje. Ostvarenje tevhida temelj je sigurnosti i stabilnosti islamskog ummeta: “Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju; oni će biti na Pravome putu.” (El-En’am, 82)

Ono što posebno zapažamo u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, hadžu jeste intenzivnije učenje dove na mjestima obavljanja hadžskih obreda, u tavafu, na Safi i Mervi, na Arefatu i Muzdelifi, i u danima tešrika nakon bacanja kamenčića na malo i srednje džemre. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je predan i skrušen u dovi, nije upućivao dove nikome osim Allahu, ni vjerovjesniku ni evliji, ni mrtvom ni idolu, ni kamenu ni drvetu, nego jedino Allahu, jer je dova ibadet – pobožno djelo. On nas je naučio da svoje dove ili bilo koji drugi ibadet upućujemo samo Allahu i nikome drugom.

Hadž nas, također, uči iskrenosti u djelima. Kaže Uzvišeni: “Hadž i umru radi Allaha izvršavajte!” (El-Bekara, 196). Ovu kur’ansku naredbu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, proveo je u djelo prilikom oblačenja ihrama i ulaska u hadžske obrede, rekavši: “Gospodaru moj, neka ovaj hadž bude iskren, i da u njemu ne bude rijaluka (pretvaranja) i želje za tuđom hvalom.”

Hadžija će svojim djelom nijetiti Božiju nagradu, a ne da bi se za njega čulo i da bi bio viđen, neće činiti ništa što je u suprotnosti sa ihlasom, iskrenošću, kao što je fotografisanje za vrijeme izvršavanja obreda, s namjerom pokazivanja pred ljudima, i da bi mu, po povratku kući, ljudi ukazali počast i oslovljavali ga sa “hadžija”.

O muslimani, hodočasnici Allahove kuće, hadž nas uči potpunoj predanosti Božanskim propisima, makar ih svojim razumom ne mogli dokučiti niti proniknuti u njihovu suštinu niti razumjeti njihovu mudrost ili značenje, kao što je bacanje kamenčića, ubrzano hodanje između Safe i Merve, noćenje na Muzdelifi pod

otvorenim nebom i sl. Ako su i navedene neke mudrosti tih obreda, ipak ostaje da su to pobožna djela koja čovjek izvršava drage volje i uz potpunu predanost. Svaki musliman dužan je živjeti svoj život onako kako mu je Allah propisao, biti pokoran i predan, zaustaviti se kod Božijih granica i ne prelaziti ih, ako mu se otkrije mudrost nekog propisa, prihvatit će je, a ako ne, pokorit će se naredbi svog Gospodara bez kolebanja, sumnje i pogovora.

Hadžije su, tokom obavljanja hadžskih obreda, često izgovarali riječi telbije: “Lebbejkallahumme lebbejke”, koje znače: “Odazivam Ti se nakon odaziva i pokoravam Ti se nakon pokornosti”, pa nas hadž tako uči da se odazovemo svome Gospodaru, pohrlimo Mu, požurimo sa izvršenjem Njegovih propisa i klonimo se grijeha tokom cijelog života. Allah, džellešanuhu, kaže: “O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati; i neka znate da se Allah upliće između čovjeka i srca njegova, i da ćete se svi pred Njim sakupiti.” (El-Enfal, 24)

O vjernici, u ajetima koji govore o hadžu, Allah, džellešanuhu, upućuje na obavezu “opskrbljivanja bogobojaznošću”, i kaže: “I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobojaznost” (El-Bekara, 197).

Hadžski propisi u Kur’anu završavaju se riječima: “...samo ako se grijeha kloni/ako je bogobojazan”, (El-Bekara, 203), što je jasna poruka da je Allah, džellešanuhu, propisao ove propise s ciljem postizanja bogobojaznosti, tj. izvršavanja Njegovih propisa onako kako je On naredio. Opće je poznato da je za “hadž mebrur” (kabal kod Allaha) potrebno da se hadžija kloni zabranjenih stvari, čuva svoj hadž, sačuva se grijeha i ružnih riječi, obaveže na bogobojaznost i bori protiv svoje duše i njenih prohtjeva.

Na taj način hadž uči čovjeka da se navikava na pohvalna svojstva, lijepo ponašanje i izgradi kod sebe jak karakter. U tom kontekstu Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Navikavajte se na dobro, jer je dobro navika.”

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Onaj ko obaveže svoju dušu dobrom, otići će s hadža zadovoljan njome, okrunit će je i ukrasiti lijepim ahlakom i očistiti od ružnih svojstava kao što su psovka, ismijavanje drugih, vulgarnost, proklinjanje, vrijeđanje, ogovaranje, prenošenje tuđih riječi, laž, prevara, pronevjera i dr.

Nasuprot tome, hadžija će paziti da ničim ne povrijedi islamske bratske veze koje ga obavezuju na ljubaznost, samilost, pomaganje i solidarnost, i da se okiti svojstvima pravih vjernika, kao što su blagost, strpljivost, praštanje, poniznost, darežljivost i mnoge druge pohvalne osobine.

Musliman za vrijeme hadža prolazi kroz školu u kojoj uči teoretske i praktične životne lekcije.

O vjernici, donosite salavate i selame na najboljeg čovjeka, pokoravajući se Allahovoj naredbi u mudrim ajetima: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika.

O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56).

Allahu moj, smiluj se i spasi Svoga roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

